

- значна залежність від зовнішнього ринку збуту продукції (перш за все російського);
- значна залежність від зовнішніх постачальників покупних комплектуючих виробів, електронних систем та матеріалів;
- політичний ризик, пов'язаний з підприємством в цілому або з його ключовими підрозділами.
- недостатня державна фінансова та правова підтримка розробників та виробників авіаційної продукції.

Література.

1. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України від 14.05.1992 р., № 2343. URL:<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2343-12>.

2. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії розвитку вітчизняної авіаційної промисловості на період до 2020 року» від 27.12. 2008 р. №1656. URL:<https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/deyaki-pitannya-vitchiznyanogo-aviabuduvannya>.

3. Фінансовий аналіз. навч. пос. / За заг. ред. Школьник І.О. [І.О.Школьник, І.М. Боярко, О.В. Дейнека та ін.]. К.: Центр учбової літератури, 2016. 368с.

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

*Олійник Н.М., к.т.н., доцент,
Макаренко С.М., к.е.н., доцент,
Камінчук В.Б., студентка,*

Херсонський національний технічний університет

В сучасних умовах розвитку ринкової економіки, що характеризуються стрімким підвищенням рівня конкуренції на внутрішньому та зовнішніх ринках постачання сировини й збуту кінцевої продукції, зростанням вимогливості покупців до споживчих характеристик товарів, робіт, послуг, втримати наявні позиції та забезпечити економічне

зростання може лише те підприємство, яке володіє конкурентними перевагами в усіх сферах господарської діяльності. Зокрема, у сфері економії часу, зниження витрат, покращання якості, забезпечення гнучкості, впровадження інновацій, розвитку знань тощо [1]. Інноваційна діяльність була, є і завжди буде вирішальним фактором зростання ефективності економічної діяльності держави [2].

Оскільки фінансові обмеження є найвагомішими серед факторів, що перешкоджають інноваційному розвитку підприємств, то зупинимось на дослідженні фінансового забезпечення інноваційної діяльності промислових підприємств в Україні.

Аналізуючи динаміку витрат на інновації промислових підприємств України за джерелами фінансування (табл. 1), слід відмітити, що в 2018 р. сума витрат на інновації збільшилася порівняно з 2017 р. на 3062,6 млн. грн. Фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств України в 2018 р. збільшилося порівняно з 2017 р. за рахунок власних коштів підприємств (на 3037,9 млн. грн.) та за рахунок коштів державного бюджету (на 411,8 млн. грн.).

Таблиця 1

Динаміка витрат на інновації промислових підприємств України за джерелами фінансування

Витрати на інновації за джерелами фінансування	Сума, млн грн		Відхилення (+, -)
	2017 р.	2018 р.	
Витрати на інновації – усього	9117,5	12180,1	+3062,6
В тому числі за рахунок коштів:			
- власних	7704,1	10742,0	+3037,9
- державного бюджету	227,3	639,1	+411,8
- місцевих бюджетів	95,6	13,4	-82,2
- інвесторів-резидентів	273,1	109,7	-163,4
- інвесторів-нерезидентів	107,8	107,0	-0,8
- кредитів	594,4	473,9	-120,5
- інших джерел	115,2	95,0	-20,2

Джерело: складено та розраховано авторами за даними [3]

В табл. 2 проаналізовано структуру джерел фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств України. Проведений аналіз свідчить, що основним джерелом фінансування як в 2017 р., так і в 2018 р. є власні кошти підприємств. Так, в 2017 р. їх частка складала 84,5 % від загальної суми витрат, а в 2018 р. – зросла до 88,2 %. Фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств за рахунок коштів державного бюджету в 2017 р. складає лише 2,5 % від загальної суми, а в 2018 р. – зросла до 5,2 %. З цього випливає, що держава відіграє незначну роль в підтримці інноваційної діяльності підприємств України, і це є основною проблемою реалізації інноваційної політики на вітчизняних промислових підприємствах. Низьким залишається рівень інвестиційної привабливості інноваційного сектора України і для зовнішніх інвесторів: в 2017 р. кошти від іноземних інвесторів покривають лише 1,2 % загальних витрат на інновації промислових підприємств, а в 2018 р. їх частка зменшилася і склала 0,9 %.

Таблиця 2

Структура витрат на інновації промислових підприємств України за джерелами фінансування

Витрати на інновації за джерелами фінансування	Питома вага, %		Відхилення (+, -)
	2017 р.	2018 р.	
Витрати на інновації – усього	100,0	100,0	0
В тому числі за рахунок коштів:			
- власних	84,5	88,2	+3,7
- державного бюджету	2,5	5,2	+2,7
- місцевих бюджетів	1,0	0,1	-0,9
- інвесторів-резидентів	3,0	0,9	-2,1
- інвесторів-нерезидентів	1,2	0,9	-0,3
- кредитів	6,5	3,9	-2,6
- інших джерел	1,3	0,8	-0,5

Джерело: складено та розраховано авторами за даними [3]

Отже, для стимулювання інноваційного розвитку промислових підприємств України потрібно збільшувати державне фінансування, залучати інвесторів, видавати кредити на пільгових умовах.

Література.

1. Tyukhtenko N. Innovative development of the regions: cooperation between enterprises and state institutions / N. Tyukhtenko, S. Makarenko, N. Oliinyk, Krzysztof Gluc, Portugal Edwin, S. Rybachok // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2019. – № 3. – С. 354-365.

2. Олійник Н.М. Роль малих підприємств у формуванні інноваційних процесів / Н.М. Олійник, С.М. Макаренко // Проблеми нормативно-правового забезпечення інноваційної діяльності та шляхи їх вирішення. – К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2017. – С. 119-123.

3. Статистичний збірник: Наукова та інноваційна діяльність України. 2018 рік. – К.: Державна служба статистики України, 2019. – 108 с.

ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ВИТРАТ НА НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ І РОЗРОБКИ В УКРАЇНІ

*Онегіна В.М., д.е.н., професор,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

Фінансове забезпечення інноваційної діяльності є необхідною умовою її здійснення. Наукові та прикладні дослідження та розробки потребують відповідних фінансових коштів для оплати праці науковців, закупівлі обладнання, утримання та оренди приміщень, доступу до інформаційних ресурсів та здійснення інших витрат для продукування новачій, Для випуску інноваційної продукції необхідним є фінансування витрат на переоснащення виробництва, навчання персоналу підприємств, також реалізація інноваційної продукції потребує фінансування маркетингових заходів. При цьому фінансове забезпечення інноваційної діяльності в сучасній практиці бізнесу є змішаним: державні бюджети, кошти міжнародних та регіональних фінансових організацій, фінансові кошти бізнесу. Оптимізація джерел фінансування сприятиме зростанню їх обсягів, надійному фінансовому забезпеченню, яке не лише покриває витрати інноваційної діяльності, а й є стимулом до генерації та впровадження інновацій.

У табл. 1 наводяться обсяги за різними джерелами фінансування витрат на виконання наукових досліджень та розробок (НДР) в Україні у 2015-2017 рр.